

2. sz. melléklet:

Magyarországi helyzetkép az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai szerint

Ez a melléklet az előrehaladási jelentés tartalmának kivonata, összefoglalása az ENSZ Közgyűlése által 2015 szeptemberében elfogadott Fenntartható Fejlődési Célok rendszere szerinti szerkezetben.

Állapot és trend jelzések:

	Jó állapot (abszolút vagy relatív értelemben) és nem romló trend jellemzi
	Az átlagosnál jobb állapot (abszolút vagy relatív értelemben) jellemzi, de a tartós fenntarthatóság elérésére további intézkedésekre van szükség
	Rossz vagy átlagosnál gyengébb állapot (abszolút vagy relatív értelemben), de javuló trend jellemzi
	Rossz állapot (abszolút vagy relatív értelemben) és nem javuló (stagnáló vagy romló) trend jellemzi
N/A	Nem áll rendelkezésre kellő információ az értékeléshez
N/R	Nem releváns

1. CÉL: A SZEGÉNYSÉG MINDEN FORMÁJÁNAK FELSZÁMOLÁSA A VILÁGON

A társadalom 19,6 százalékánál (1,89 millió fő) áll fenn a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata. 2016 és 2018 között 26,3 százalékról 19,6 százalékra csökkent a nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élők aránya. 2008 óta először 2018-ban a súlyos anyagi deprivációs ráta a relatív jövedelem-szegénységi ráta alá esett: értéke 10,1%, amely az eddig mért legalacsonyabb érték az országban. A javuló tendencia ellenére a magyar társadalom európai összehasonlításban továbbra is a viszonylag magas depriváltságúak közé tartozik.

2. CÉL: AZ ÉHEZÉS MEGSZÜNTETÉSE, AZ ÉLELMEZÉSBIZTONSÁG ÉS A JOBB TÁPLÁLKOZÁS MEGTEREMTÉSE, VALAMINT A FENNTARTHATÓ MEZŐGAZDASÁG TÁMOGATÁSA

A földhasználat országos struktúrája az utóbbi nyolc évben nem változott jelentősen; a művelés alól kivont területek méretének növekedése megállt, tovább csökkent azonban a konyhakertek jelentősége. Az ország területének 57 százalékán folyik mezőgazdasági művelés, ebből 47 százalékon szántóföldi növénytermesztés, melynek legnagyobb részén búzát, kukoricát és napraforgót termesztnek.

Pozitív fejlemény, hogy az előző monitoring jelentés óta a biogazdálkodás elterjedtsége növekvő tendenciát mutat. Ennek ellenére sajnos a műtrágya-felhasználás is bővül – valószínűsíthető, hogy a biogazdálkodások műtrágya megtakarítását „felülírja” az intenzív mezőgazdasági művelésű területek dinamikus emelkedő felhasználása.

3. CÉL: AZ EGÉSZSÉGES ÉLET ÉS A JÓLLÉT BIZTOSÍTÁSA MINDEN GENERÁCIÓ VALAMENNYI TAGJÁNAK

A születéskor egészségesen várható élettartam tekintetében a nők (60,8 év) esetében csekély javulás tapasztalható, a férfiak (59,6 év) esetében nem történt érdemi elmozdulás, ezáltal a két nem közötti különbség növekedett. Az értékek mindkét nem esetében elmaradnak az uniós átlagtól, s az országok közötti rangsorban középmezőnybe tartozó értéket jelentenek. Az egészségi állapothoz képest magas halandóság az egészségügyi ellátás elégtelenségére utal. 2017-ben a legtöbb ember keringési rendszeri illetve daganatos megbetegedésben halt meg – e két haláloki csoport az összes halálozás háromnegyedét teszi ki. Továbbra is problémát jelent az elmaradott egészségügyi infrastruktúra és az egészségügyi létszámhiány, melyek közvetett hatással bírnak a halandóságra. Igaz, utóbbi kapcsán történtek pozitív változások az előző monitoring jelentés óta: nőtt az egészségügyi dolgozók létszáma, a kivándorlók aránya csökkent, továbbá a bérek is emelkedtek.

A kockázati tényezőkkel magyarázható egészségvesztés túlnyomó többsége (74,5%) összefügg a viselkedéssel. Magyarországon a leginkább elterjedt egészségkárosító magatartások közé sorolható a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás mellett az egészségtelen étkezés, a túlsúly és a mozgáshiányos életmód.

4. CÉL: AZ INKLUZÍV, MÉLTÁNYOS ÉS MINŐSÉGI OKTATÁS BIZTOSÍTÁSA, VALAMINT AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS LEHETŐSÉGEINEK ELŐSEGÍTÉSE MINDENKI SZÁMÁRA

Az elmúlt években a magyar oktatási rendszer számos átalakításon esett át annak érdekében, hogy javuljon az oktatás színvonala – a változások jelentős része az elmúlt pár évben zajlott le, ezért hatásukat még nem lehet teljeskörűen elemezni. A pedagógusok béremelése és az életpályamodell bevezetése enyhítette az oktatási rendszerben lévő bérfeszültséget, ugyanakkor az utóbbi évek átlagbéremelkedése eliminálta a béremelés hatását; a tanárok jövedelme jelenleg is alacsony, ezért számos helyen pedagógushiány jelentkezik.

Az előző monitoring jelentés óta a tanulók tudásgyarapítása és problémamegoldó képessége tovább romlott, jelenleg is elmarad az EU-s átlagtól. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók és a beiratkozók száma is csökkent, a diplomások aránya stagnál – uniós összehasonlításban azon országok között helyezkedünk el, ahol a legkevesebb a diplomások aránya.

Tovább növekedett a korai iskolaelhagyók aránya; az érték tovább távolodik a célkitűzéstől, ezzel együtt pedig az uniós átlaghoz képest is egyre nő a lemaradásunk. Mindez azt is jelenti, hogy egyre több fiatal kerül ki képzetlenül a munkaerőpiacra, mely a megélhetésüket és továbblépési lehetőségeiket nehezíti. A felnőttképzési programban részt vevők aránya csökkent az elmúlt időszakban; ugyanakkor pozitív fejlemény, hogy a munkanélküliek és az inaktívak körében egyaránt nőtt a felnőttképzésben való részvétel, míg a foglalkoztatottak körében csökkent.

A magyar továbbra is a világ egyik legszelektívebb iskolarendszere, abban az értelemben, hogy már korán külön iskolákba irányítja a különböző helyzetű diákokat. A 2015-ös PISA felmérés eredményei szerint Magyarországon képes az iskola legkevésbé kiegyenlíteni a társadalmi-gazdasági különbségeket.

Az oktatási kiadások az elmúlt időszakhoz képest fokozatosan növekednek (a növekedés nagyobb volt az alapfokú oktatásban, mint a felsőoktatásban).

5. CÉL: A NEMI EGYENLŐTLENSÉGEK FELSZÁMOLÁSA ÉS A NŐK EGYENJOGÚSÁGÁNAK BIZTOSÍTÁSA

A hazai közpolitikai munkamegosztásban a nemek közötti egyenlőség javítása más stratégiák része, a Keretstratégia erre vonatkozó specifikus fenntarthatósági célt nem tartalmaz.

Az ENSZ vonatkozó indikátorai szerint Magyarország a nemek közötti egyenlőtlenség területén a globális átlagnál jobban, de az EU országok között is, illetve az ENSZ legjobb humán fejlettségű országai között is a gyengébben teljesítők közé tartozik, aminek elsődleges forrása, hogy a gazdasági és politikai vezető pozíciókban a nők reprezentációja nagyon alacsony.

N/A

6. CÉL: A VÍZHEZ, A SZANITÁCIÓHOZ TÖRTÉNŐ HOZZÁFÉRÉS ÉS A FENNTARTHATÓ HASZNÁLAT BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA

Hazánkban az egy főre jutó hazai vízkészlet közel 12.000 m³/fő/év (118 km³/10 millió), az egyik legmagasabb érték a kontinensen. Ez főként a nagy arányú átfolyó vizekből fakad, ezért lehet az, hogy a hazai lefolyás viszont a kontinens legalacsonyabb értékei közé tartozik: átlagosan csupán 600 m³/fő/év készlettel

rendelkezünk (a szakirodalom általában az 1000 m³/fő/év értéket tekinti stresszhatárnak). Mintegy 90 ezer km hosszúságú vízhálózatunk (folyók, patakok, csatornák) az igényekhez képest ritka. A kifolyó vizek 95 százaléka külföldről érkezik, tehát az alvízi jellegből származó kiszolgáltatottságunk mind mennyiségi, mind minőségi szempontból igen nagy.

A felszíni és felszín alatti vízkészletek ökológiai és kémiai állapota romló tendenciát mutat. A felszín alatti víztestek jó mennyiségi állapotának aránya hazánkban 50-75%. Továbbra is az eutrofizáció az egyik legfontosabb vízminőségi probléma Magyarországon. A nagy országos területhasználati aránnyal bíró mezőgazdaság szerkezete, talajgazdálkodása nem segíti a vízvisszatartást, így az aszályok és árvizek magas, és az éghajlatváltozással várhatóan egyre növekvő gyakoriságához érdemben hozzájárul.

A víziközmű szolgáltatáshoz kapcsolódó díjképzés 2011-ben elfogadott rendszere a gyakorlatban nem működik. A vízárpolitikát jelenleg a rezsicsökkentés határozza meg a költségmegtérülés és víztakarékosságra ösztönző árazás elveivel szemben.

7. CÉL: MEGFIZETHETŐ, MEGBÍZHATÓ, FENNTARTHATÓ ÉS MODERN ENERGIÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA

A primer energiafelhasználást tekintve az energiafelhasználás 2014-től kezdve növekedésnek indult, az utóbbi évek növekedésének eredményeként pedig az energiaigény növekedése túllépte a GDP bővülési ütemét.

A megújuló energiaforrások magyarországi hasznosításának tendenciája vegyes képet mutat. Egyrészt a hasznosítás aránya a rendelkezésre álló adatok alapján 2013 óta csökken, a 2017. évben nem érte el a végső energiafelhasználás 13,5 százalékát – miközben az EU2020 célkitűzés uniós szinten 20 százalékot, Magyarország esetében pedig 2020-ra 14,65, 2030-ra pedig 20 százalékot határoz meg. Az utóbbi években bekövetkező visszaesés oka az, hogy a végső energiafelhasználás növekedése meghaladja a megújuló energia hasznosítás bővülését, így hányadosuk csökken.

A fenntarthatóság felé való átmenet szempontjából aggodalomra adhat okot, hogy a megújuló forrás-összetétele aránytalan képet mutat. A megújuló részarányunk négyötöde mezőgazdasági alapú, illetve több mint kétharmada erőművi és háztartási tűzifa felhasználásra vezethető vissza. Mivel a biomassza feltételesen megújuló primer energiaforrás, bővülő használata fenntarthatósági szempontból problémás kérdéseket vet fel. Kedvező tendencia viszont, hogy a PV termelés (napenergia) dinamikus bővülést mutat.

8. CÉL: TARTÓS, BEFOGADÓ ÉS FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, TELJES ÉS HATÉKONY FOGLALKOZTATÁS ÉS TISZTESSÉGES MUNKA MEGTEREMTÉSE MINDENKI SZÁMÁRA

Az elmúlt évek során Magyarország az EU tagországok körében az egyik leggyorsabb GDP-növekedést mutatta. A GDP arányos államadósság 2016 és 2018 között 76 százalékról 70,9 százalékra mérséklődött; az MNB inflációs jelentése szerint további csökkenés várható.

A 20-64 éves népesség foglalkoztatottsági rátája 2010 óta fokozatosan emelkedik Magyarországon; a 2018-as 74,4 százalékos érték egyrészt már az EU-28 országok átlagát is meghaladja (73,2%), másrészt tovább közelít az EU2020 stratégia

keretében vállalt 75 százalékhoz. 2017-től a foglalkoztatottak létszámbővülése már kizárólagosan a hazai elsődleges munkaerőpiacon ment végbe. A pályakezdekők foglalkoztatottsága is javuló tendenciát mutat, de a körükben tapasztalt munkanélküliség továbbra is fontos probléma, ami a fenntarthatóság kérdését különösen érinti.

9. CÉL: ELLENÁLLÓKÉPES INFRASTRUKTÚRA, AZ INKLUZÍV ÉS FENNTARTHATÓ IPAROSÍTÁS TÁMOGATÁSA ÉS AZ INNOVÁCIÓ ÖSZTÖNZÉSE

Az előző monitoring jelentés óta enyhe növekedés volt tapasztalható a kutatás és fejlesztés (K+F) GDP arányos ráfordítások terén, ami azonban nagyrészt az uniós források felgyorsított előlegfizetéseinek köszönhető. A hazai K+F beruházások elmaradnak az Európa 2020 stratégiában meghatározott 1,8 százalékos céltól. A nemzetközi összehasonlításban alacsony K+F ráfordítás nem csupán a gazdasági fejlettség felzárkózásának hátráltatója, hanem a magasan képzett munkaerő külföldre vándorlását is ösztönözheti.

Az üzleti célú kutatási és fejlesztési tevékenység továbbra is néhány nagy, főként külföldi tulajdonú vállalatnál összpontosul, ugyanakkor nagyarányú kormányzati támogatásban részesül – a vizsgált időszakban a magánszektorban folytatott kutatás és fejlesztés állami finanszírozásának mértéke a legnagyobbak között van az Unióban.

A 2013-2020-as időszakra vonatkozó Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia egyik célkitűzése a nemzetközileg is versenyképes kutatóbázisok és kutatóműhelyek kialakítása annak érdekében, hogy nagyobb eséllyel kapcsolódjanak be a nemzetközi kutatói életbe, kapcsolatrendszerekbe. Ezen célkitűzés megvalósítására uniós támogatás segítségével összesen 19 magyar egyetem hozott létre 16, tematikusan szerveződő kutatási konzorciumot. A 2016-ban létrejött Ipar 4.0 Nemzeti Technológiai Platform célja a kutatóintézeti és ipari kutatás-fejlesztési (K+F) munka irányainak meghatározása, a vállalkozások, szervezetek igényei alapján, a gazdaság innovációs igényei teljesülése érdekében.

10. CÉL: AZ EGYENLŐTLENSÉGEK CSÖKKENTÉSE AZ ORSZÁGOK KÖZÖTT ÉS AZOKON BELÜL

A lakosság 12,8 százaléka érintett relatív jövedelmi szegénységben, 10,2 százaléka súlyos anyagi deprivációban, továbbá 4,1 százalékára jellemző a nagyon alacsony munkaintenzitás. Bár valamennyi mutató javult az előző monitoring jelentéshez képest, valamint az NFFS-ben foglalt cél is közelebb került, a belső perifériák továbbra is jelen vannak: a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térségek felzárkóztatása továbbra is kihívást jelent a szociálpolitika számára. A felzárkóztatás elősegítésére a szegregátumokban és a halmozottan hátrányos helyzetű településeken kísérleti programok indultak, melyek célja a generációkon átívelő hátrányok felszámolása (pl. TOP/VEKOP és EFOP projektek a városi és nem városi szegregátumok fejlesztésére).

Továbbra is komoly területi különbségek tapasztalhatók a keresetek kapcsán. A fővárosi bérek magasan kiemelkednek, jelentősen felfelé húzva az országos átlagfizetéseket. 2018-ban a budapesti székhelyű cégeknél dolgozók az országos átlagbér közel 1,3-szorosát keresték meg, míg a megyei összevetésben legrosszabbul teljesítő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyeiek csupán az országos bér héttizedét kapták. (A budapesti és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei átlagkereset

között több mint 120 ezer forintos az eltérés.) A területi különbségek nagymértékben ösztönzik a munkavállalási célú elvándorlást – országon belül és kívül egyaránt. Országon belül a főváros elszívó hatása a legerősebb; ugyanakkor a hazai nettó keresetek (a béremelkedések ellenére) továbbra is érdemben elmaradnak a tőlünk nyugatra fekvő országokétól, de a visegrádi országok körében is relatíve alacsonyak.

Az országok közötti egyenlőtlenség csökkentése a magyar közpolitikai munkamegosztásban a Nemzetközi Fejlesztési Együtműködési Stratégia céljai között szerepel, s így ennek értékelése nem része a fenntarthatósági előrehaladási jelentésnek.

11. CÉL: A VÁROSOK ÉS EMBERI LAKÓHELYEK BEFOGADÓVÁ, BIZTONSÁGOSSÁ, ELLENÁLLÓVÁ ÉS FENNTARTHATÓVÁ TÉTELE

Bár az előrehaladási jelentés sok olyan szempontot elemez, ami ezen ENSZ feladatokra vonatkozik, ezeket erőforrások, illetve ágazatok szerint elemzi. A városi lakóhelyek minőségét jelző indikátorok a jelentésben a hulladékgyűjtés minősége és a légszennyező anyagok jelenléte.

Magyarországon a 2000-es évek elejétől abszolút értékben csökkent a települési hulladék mennyisége, és számottevően változott a kezelési módja is. Az előző jelentés időszakához képest a települési hulladék mennyisége 2017-ben stagnált, az elkülönítetten gyűjtött hulladék aránya pedig jelentősen nőtt: a 2015-ös 21 százalékról 29 százalékra, és a lerakással ártalmatlanított hulladékok aránya is lassan, de folyamatosan csökken. Magyarország célja az 50 százalékos újrafeldolgozási arány elérése, amelynek teljesítéséhez további erőfeszítésekre van szükség.

Összességében elmondható, hogy a légszennyező anyagok éves átlagos koncentrációja az utóbbi tíz évben trendszerűen csökkent, ugyanakkor az utóbbi két évben növekedés, vagy stagnálás jellemző minden szennyezőanyag tekintetében.

N/A

12. CÉL: FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI ÉS TERMELÉSI MINTÁK KIALAKÍTÁSA

Az NFFS célul tűzi ki, hogy megfelelő árazási, vagy szabályozási ösztönzőkkel, illetve technológiai, vagy egyéb fejlesztésekkel (pl. körforgásos gazdaság térnyerése) ésszerűbbé váljon a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás.

Az erőforrás-hatékonyság az előző monitoring jelentéshez képest romló tendenciát mutat. Emelkedett az anyagfelhasználás (DCM), vagyis a gazdasági növekedés fokozódó anyagfelhasználással jár együtt. Az erőforrás-hatékonyság javításához a hulladékgazdálkodás fejlődése, illetve különösen a körforgásos és a megosztásos gazdaság nagyobb térnyerése adhatna újabb lendületet, valamint a terciér (szolgáltatás) és a kvaterner (K+F+I) szektorok erősödése.

Pozitív tendencia, hogy az előző monitoring jelentés óta a fenntarthatóság témakörének hazai közbeszédben való jelenléte érezhetően megerősödött – a kérdéskört mind a kormányzat, mint a civil szféra felkarolta az utóbbi évek során. Az utóbbi néhány évben egyre markánsabban jelennek meg hazánkban a tudatos vásárlók, akik a fenntarthatóbb termékeket és szolgáltatásokat keresik: növekszik a kereslet az egészségesebb, környezetkímélőbb, fenntarthatóbb termékek, vagy

<p>az olyan új megoldások iránt, mint amelyeket a megosztásos gazdaság (sharing economy) kínál.</p> <p>Fontos felhívni rá a figyelmet, hogy a fenti pozitív folyamatok ellenére a fenntarthatóság továbbra is szinte kizárólag természeti, környezeti értelemben használatos; a további erőforrások, például a társadalmi vagy gazdasági, fenntarthatóságáról jóval kevesebb szó esik.</p>	
 13. CÉL: SÜRGŐS LÉPÉSEK MEGTÉTELE A KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS HATÁSAINAK LEKÜZDÉSÉRE	
<p>Az üvegházhatású gázok kibocsátása tekintetében Magyarország az alacsony kibocsátású országok között, az EU élmezőnyébe tartozik. Az ÜHG kibocsátás ugyanakkor a bruttó hazai összterméket elérő, vagy meghaladó szinten nőtt 2014 és 2017 között.</p> <p>Az Országos Meteorológiai Szolgálat (továbbiakban: OMSZ) vizsgálatai alapján a múlt század eleje óta tapasztalt 1,15°C-os országos mértékű hőmérséklet-emelkedés meghaladja a globális változás 0,9 °C-ra becsült mértékét. A legutóbbi harminc év intenzív melegedést mutat: a melegedés mértéke a keleti, északkeleti országrészben a legnagyobb, több mint 1,8°C. A csapadék mennyisége is nagy kilengéseket mutat, áradásokra és aszályokra egyaránt fel kell készülni; a klímamodellek az özvízszerű esők, zivatarok, jégesők gyakoribbá válását vetítik előre.</p> <p>Az Országgyűlés 23/2018. (X. 31.) OGY határozatával elfogadta a 2018–2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát. A Stratégia magában foglalja az éghajlatváltozás várható magyarországi hatásainak, természeti és társadalmi-gazdasági következményeinek, illetve az ökoszisztémák és az ágazatok éghajlati sérülékenységének értékelését. Ezen felül az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2050-ig tartó csökkentésére vonatkozó célokat, prioritásokat és cselekvési irányokat tartalmazó Hazai Dekarbonizációs Útitervet, valamint a Nemzeti Alkalmazkodási Stratégiát, amelynek fő célja az éghajlatváltozással és a klímabiztonsággal összefüggő kockázatok megelőzése és a károk mérséklése.</p>	
 14. CÉL: AZ ÓCEÁNOK, TENGEREK ÉS TENGERI ERŐFORRÁSOK FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ÉRDEKÉBEN TÖRTÉNŐ MEGŐRZÉSE ÉS HASZNÁLATA	
<p>Földrajzi adottságok miatt nem releváns cél.</p>	<p>N/R</p>
 15. CÉL: A SZÁRAZFÖLDI ÖKOSZISZTÉMÁK FENNTARTHATÓ HASZNÁLATÁNAK VÉDELME, VISSZAÁLLÍTÁSA ÉS TÁMOGATÁSA, AZ ERDŐK FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, AZ ELSIVATAGOSODÁS LEKÜZDÉSE, A TALAJROMLÁS MEGÁLLÍTÁSA ÉS A PUSZTULÁS VISSZAFORDÍTÁSA, ÉS A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG TOVÁBBI CSÖKKENÉSÉNEK MEGÁLLÍTÁSA	
<p>Az erdőterületek nagysága az elmúlt monitoring jelentés óta stagnál, nagysága 2017-ben 1.869.213 hektár volt. Erdeink egészségi állapota jelentősen romlott az előző jelentés óta. Az elmúlt két évben a védett fajok számában nem volt jelentős változás, 2012-től a védett növény-és állatfajok száma alig változott. Tovább romlott viszont az élőhelyek természetvédelmi helyzete; az invazív növény és állatfajok terjedése is komoly veszélyeztető tényezőt jelent.</p>	

<p>A talajkészletek minőségének megőrzése tekintetében az egyre intenzívebbé váló mezőgazdasági tevékenység, illetve a megnövekedett műtrágya-felhasználás a legnagyobb veszélyforrás. A nitrogénmérleg a legutóbbi előrehaladási jelentés óta mérséklődött; a talajok foszformennyisége 2009-2017 között (2012 kivételével) minden évben negatív volt, ami veszélyezteti a mezőgazdasági termelés fenntarthatóságát.</p> <p>2015 óta nem született olyan országos szintű stratégiai dokumentum, mely szisztematikusan felméri a talaj állapotát és új irányvonalat szabna meg azok megőrzése vagy javítása érdekében. Életbe lépett viszont 2017-ben (a 2016-ban elfogadott Nemzeti Erdőstratégia részeként) egy nagy jelentőségű erdőtvénymódosítás, ami számos változást eredményezett az erdőgazdálkodás szabályozásában.</p>	
---	--

 16. CÉL: BÉKÉS ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALMAK TÁMOGATÁSA A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ÉRDEKÉBEN, AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA ÉS HATÉKONY, ELSZÁMOLTATHATÓ ÉS MINDENKI SZÁMÁRA NYITOTT INTÉZMÉNYEK KIÉPÍTÉSE MINDEN SZINTEN

<p>Magyarország kiemelkedően biztonságos, az alapvető emberi jogokat garantáló, független bírósággal és az alapvető jogokat védő intézménnyel rendelkező jogállam. Az állandósult erőszak, a polgárháború, a nyílt, a hatalom által támogatott vagy elnézett rendszeres terror ismeretlen.</p> <p>Ugyanakkor továbbra is jelentős a járadékvadászat – az előző monitoring jelentéshez képest tovább erősödött a korrupció; gyakran és hektikusan változik a szabályozói környezet; a döntések előzetes hatásvizsgálata inkább csak formális, továbbá az adminisztrációs költségek is magasak. Bár számottevő változás nem történt, több pozitív fejlemény is említhető a felsorolt témák kapcsán: a közbeszerzésekről szóló törvény szigorodott; 2017-ben és 2018-ban jelentősen nőtt a kkv-k által elnyert közbeszerzések értéke, valamint a vállalatok adminisztrációs terhei is csökkentek.</p> <p>A fentieknek köszönhetően jelentős a bizalomhiány – Magyarország az általánosított bizalom tekintetében a vizsgált (többnyire európai) országok körében az alsó középmezőnyben helyezkedik el. Európai összevetésben az átlagosnál magasabb az elégedetlenség és a legitimációs deficit, különösen a piacgazdaság és a demokrácia szabályrendszereit illetően.</p>	
--	---

 17. CÉL: A VÉGREHAJTÁS ESZKÖZEINEK ERŐSÍTÉSE ÉS A GLOBÁLIS PARTNERSÉG ÚJJÁÉLESZTÉSE A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ÉRDEKÉBEN

<p>Az ezen célhoz tartozó feladatok általában a Nemzetközi Fejlesztési Együtműködési Stratégia céljai között szerepelnek, s így ennek értékelése csak részben jelenik meg a fenntarthatósági előrehaladási jelentésben.</p> <p>A fenntarthatóság intézményrendszere továbbra is kiegyensúlyozatlan: míg az Alaptörvény számos rendelkezése, a jövő nemzedékek szószólója, a különböző tanácsadó testületek (NFFT, Országos Környezetvédelmi Tanács, Versenyképességi Tanács), a köztársasági elnöki hivatal fenntarthatósági igazgatósága együttesen világszinten egyedülállóan gazdag fenntarthatósági intézményrendszert mutat, addig a végrehajtó hatalom területén a fenntarthatóság nem stratégiai szempont. Hiányzik az érdemi kormányzati koordináció, az erre vonatkozó országgyűlési határozati ajánlás is csak formálisan, de nem érdemben teljesült. A helyenként felgyorsuló jogalkotás számos esetben</p>	<p>N/A</p>
--	------------

nem veszi figyelembe, nem hasznosítja a fenti intézmények által megformált véleményeket.

Általánosságban elmondható, hogy javítani kell a fenntarthatóság Keretstratégiában elfogadott értelmezésének ismertségét és a közigazgatásban történő alkalmazását – erősíteni kell a felső szintű politikai vezetők elkötelezettségét a fenntarthatósági szempontok érvényesítése iránt, s valódi, funkcionális szerepet kell adni a szakpolitikák államtitkári szintű koordinációjának az NFFS érvényre juttatásában. Szükséges az ágazati politikák olyan folyamatos felülvizsgálata is, ami biztosítja a Keretstratégia céljainak és szemléletének érvényesülését. A közpolitikai döntések hosszú távú hatásainak javítása érdekében célszerű lenne bevezetni az előzetes fenntarthatósági vizsgálat intézményét, amelynek szakmai koncepciója az NFFT-nél rendelkezésre áll.

A fenntartható fejlődés érdekében való globális partnerség terén azonban fontos előrelépésekről lehet beszámolni: a kormány jelentős diplomáciai eredményeket ért el a vízgazdálkodás területén.